UNIVERSITETET
I OSLO

Norges forskningsråd
Pb 564
1327 LYSAKER

Dato: 10.01.2025
Deres ref.:
Vår ref.: 2024/17853 VIBEKAL

Forskningsrådet - Ny porteføljeplan for helse - UiOs innspill

UiO vil få takke for muligheten til å komme med innspill til utkastet til porteføljeplan for Helse, og sender her et koordinert innspill. Det har vært stramme tidsfrister for innspill, og krevende prosess for så store institusjoner som UiO denne gangen. Vi håper senere prosesser gir bedre tid for høringsinstitusjoner. UiO har noen hovedinnspill med tydelige presiseringer i vedlegg.

UiOs hovedinnspill:

1. UiO setter pris på at planen inneholder brede formuleringer som gir tolkningsmuligheter. Det vil gi rom for at flere forskningsmiljøer har mulighet til å konkurrere innenfor de samme kommende utlysningene
2. Planen må være tydeligere på behovet for **grunnforskning**
3. Planen må ta inn begrepet **translasjonsforskning**.
4. Begrepene **"livskvalitet"** og **"én-helse"** kan være nyttige å bruke
5. **Samfunnsvitenskap** må inkluderes under tverrfaglig forskning.
6. Behov for presiseringer vedrørende **helsedata.**
7. Det **globale sør** bør omfattes under strategiske partnerskap
8. **Klinisk forskning og praksisnær forskning** bør omtales tydeligere
9. **Norges håndtering av globale helsetrusler og norsk og global helsesikkerhet** bør omtales under «utfordringer» i planen.

Rektor

Postadresse:
Postboks 1072 Blindern
0316 OSLO

Besøksadresse:
Lucy Smiths hus,
Problemveien 7

Tlf: +47 22 85 50 50
Faks:
E-post:
postmottak@admin.uio.no
http://www.uio.no/
Org.nr.: 971 035 854

Med hilsen

Svein Stølen
rektor

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:
Vibeke Alm
, vibeke.alm@admin.uio.no

Planen innholder brede formuleringer som gir tolkningsmuligheter

- Generelt positivt – dette kan gi flere forskningsmiljøer mulighet til å konkurrere innenfor de samme kommende utlysningene (som må forutsettes å være så åpne som mulige for å sikre kvalitet)
- Enkelte mer spesialiserte områder er omtalt i innledende tekst, men inngår ikke som Tiltak (f.eks. psykisk uhelse blant barn og unge)
  - generelt mener vi det er bedre at enkelte områder fremheves i innledende tekst fremfor at de spesifikt nevnes under Tiltak

Planen sier lite om grunnforskning og nevner ikke begrepet translasjonsforskning

Tekst i porteføljeplanen	Kommentarer og endringsforslag
«Helseporteføljen omfatter grunnforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid. Sistnevnte kan spesifiseres i verifisering og pilotering/demonstrasjon. Helseporteføljen omfatter også forskningsbasert innovasjon og tidligfase kommersialisering.»	Det må antas at man mener at **translasjonsforskning** inngår og dette bør presiseres. Påfallende fravær av ytterligere omtale av **grunnforskning**. Det bør sees etter muligheter for tydeliggjøre at alle områder som porteføljen omfatter skal dekkes.
Tiltak 4b) *Finansiere prosjekter som leverer treffsikker forebygging, diagnostikk, behandling og rehabilitering gjennom hele livsløpet.*	Tiltak 4b) *Finansiere prosjekter som leverer treffsikker forebygging, diagnostikk, behandling og rehabilitering gjennom hele livsløpet.* ***Dette kan omfatte prosjekter innen grunnforskning, translasjonsforskning, anvendt forskning og utviklingsarbeid.***

Begrepene “livskvalitet” og “én-helse” kan være nyttige å bruke

Tekst i porteføljeplanen	Kommentarer og endringsforslag
“Porteføljen er bredt tematisk definert: Human helse og helsefremmende forhold, forebygging, diagnostikk, behandling ….»	Legge til begrepet «**livskvalitet**» i tråd med FNs bærekraftsmål #3 Good Health and Well-being: *“Porteføljen er bredt tematisk definert: Human helse og helsefremmende forhold, **livskvalitet**, forebygging, diagnostikk, behandling ….”*
Tiltak 1c: *Øke kunnskapen om sammenhengen mellom folkehelse, matsystemet og klima og miljø i samarbeid med andre porteføljestyrer.*	Legge til **én-helse-perspektivet**: *Øke kunnskapen om sammenhengen mellom folkehelse, matsystemet og klima og miljø **under én-helse-perspektivet** i samarbeid med andre porteføljestyrer.*

Tverrfaglig forskning kan presiseres / forklares bedre

Tekst i porteføljeplanen	Kommentarer og endringsforslag
Tiltak 1 b): Etterspørre tverrfaglig forskning som inkluderer humanistiske perspektiver og adresserer både tverrsektorielle og globale helseutfordringer	Legge til **samfunnsvitenskap**: *Etterspørre tverrfaglig forskning som inkluderer* ***samfunnsvitenskapelige*** *og humanistiske perspektiver og adresserer både tverrsektorielle og globale helseutfordringer* Begrunne dette i innledende tekst: "Humaniora, utdanningsvitenskap og samfunnsvitenskap kan være en viktig driver for implementering av kunnskap og tiltak i sektoren og for faktisk samarbeid og etisk brukermedvirkning. Det vil i tillegg utvide perspektivet for porteføljen ved å tilføye en historisk og kulturell dimensjon".

Behov for enkelte presiseringer vedrørende helsedata

Tekst i porteføljeplanen	Kommentarer og endringsforslag
«Porteføljestyret vil bidra med råd for å skape en mer effektiv infrastruktur for helseforskning og legge til rette for gjenbruk og deling av helsedata samt bruk av kunstig intelligens (KI) på en sikker og etisk måte.»	Gi en litt mer fullstendig oppsummering *Porteføljestyret vil bidra med råd for å skape en mer effektiv infrastruktur for helseforskning og legge til rette for **deling, gjenbruk, kobling, integrasjon og maskinbasert analyse** av helsedata på en sikker og etisk måte.»*
Tiltak 1 d): *… en mer effektiv infrastruktur for helseforskning og innovasjon som legger til rette for bruk, gjenbruk og deling av helsedata på en sikker og etisk forsvarlig måte*	Presisere **«kobling av data»** *… en mer effektiv infrastruktur for helseforskning og innovasjon som legger til rette for bruk, gjenbruk, **kobling** og deling av helsedata på en sikker og etisk forsvarlig måte* [evt. gjenbruke formuleringene ovenfor]

Presisere globale sør under strategiske partnerskap

Tekst i porteføljeplanen	Kommentarer og endringsforslag
Tiltak 5 a): *…deltakelse i strategisk viktige internasjonale nettverk og partnerskap på områder av stor betydning for helse og beredskap.*	Inkludere det globale sør som et eksempel …deltakelse i strategisk viktige internasjonale nettverk og partnerskap, **inkludert det globale sør**, på områder av stor betydning for helse og beredskap.

Klinisk forskning og praksisnær forskning er ikke tydelig omtalt

- Planen er forenlig med kliniske studier og praksisnær forskning, men bør presisere dette tydeligere (ref: Handlingsplanen for kliniske studier), f.eks. under omtalen av kommunale helsetjenester / Prioritering 3

Hvilken porteføljeplan tar for seg Norges håndtering av globale helsetrusler og norsk og global helsesikkerhet?

- Globale helseutfordringer er til dels ivaretatt gjennom porteføljen for demokrati og global utvikling og er ikke poengtert i porteføljeplanen for helse.
- Globale helseutfordringer, trusler og sikkerhet kunne innpasses under Prioritering 5. Men dersom det skal nevnes spesifikt her endrer Prio 5 karakter fra å være åpen til å bli mer lukket. Vi kan ikke støtte dette, men ser gjerne at globale helseutfordringer/trusler/sikkerhet presiseres som en bakgrunn under omtalen av Utfordringer.